

Buitenstebinnen: een gezonde blik naar buiten

door Jola Prinsen

Ook deze keer weer enkele observaties naar aanleiding van de summer school: deze keer de actieve module 2. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling een uitputtend overzicht te geven, maar alleen dingen onder de aandacht te brengen die er wat mij betreft uitsprongen.

”Hands-on: Library 2.0 technologies to reach out to the customer”

In de nieuwsbrief van maart

(<http://www.uvt.nl/diensten/bibliotheek/intranet/nieuwsbrief/maart2006.html>) heb ik al eens gesproken over Library 2.0, een concept dat ontleend is aan Web 2.0 en veel van dezelfde filosofieën en technieken gebruikt. Module 2 van de summer school ging in op praktische gereedschappen om de bibliotheek interactiever te maken en meer “driven by community needs.” Social software wordt volop gebruikt binnen Library 2.0 en het overgrote deel van de dag werd dan ook aandacht besteed aan enkele vormen van social software: blogs/RSS en instant messaging. Heel bijzonder was dat dat nu eens niet gebeurde in de vorm van lezingen, maar voornamelijk in de vorm van hands-on sessies, computerpractica eigenlijk, waarin de deelnemers zelf actief aan de slag gingen achter de computer.

Jenny Levine, Internet Development Specialist and Strategy Guide bij de American Library Association en op het net bekend als de Shifted Librarian, trapte de dag af met een workshop over blogs (<http://nl.wikipedia.org/wiki/Blog>) en RSS. Teun Nijssen, de directeur van Ticer, had de deelnemers tijdens het welkomstdiner al gewaarschuwd voor haar. Vorig jaar slaagde ze er in om in anderhalf uur tijd een presentatie van 175 slides te geven, zonder dat de aandacht ook maar een minuut verslapt. Dit jaar deed ze het met 144 slides in drie uur duidelijk kalmer aan. Maar de impact was er niet minder om. Binnen een half uur kende het web twintig nieuwe blogs. De praktijk werd afgewisseld met theorie en heel veel voorbeelden van wat bibliotheken met blogs doen. Wat me vooral bijgebleven is:

- Blogs worden door bibliotheken gebruikt voor nieuws (algemeen en onderwerp-gerelateerd), informatievaardigheden en internetbronnen.
- Blogs lenen zich ook bij uitstek voor korte, vluchtige mededelingen, zoals “Het kopieerapparaat op de tweede verdieping is stuk. Een onderhoudsmonteur is onderweg.” En een halve dag later “Het kopieerapparaat is weer gemaakt.” Met een blog kunnen ook niet-communicatiemedewerkers deze korte mededelingen doen.
- Naar buiten toe geeft een blog je bibliotheek een menselijk gezicht en lokt reacties uit van je gebruikers. Een blog werkt veel beter dan de altijd lege ideeënbus.
- Intern kun je een blog inzetten als logboek of kennisbank. Inmiddels is het ED-team begonnen hun logboek om te zetten naar een blog, een leuke pilot om eens te kijken of bloggen ook iets voor ons is.
- Jenny had fantastisch leuke voorbeelden van geavanceerd gebruik van blogs:
 - <http://www.westernspringshistory.org/>, een website met historische foto's. De Western Springs gemeenschap kan commentaar geven op foto's, eigenlijk een soort onderwerpsontluiting door eindgebruikers.
 - <http://www.plymouth.edu/library/opac/>, de catalogus van de Lamson Library als blog. Ieder record is een blog entry. Ook hierdoor kunnen de gebruikers van de catalogus commentaar op boeken geven. Deze catalogus heeft veel weg van de faciliteiten van Amazon.

Het tweede deel van de workshop ging over RSS (<http://nl.wikipedia.org/wiki/RSS>), een soort XML. Ook daarin weer leuke dingen:

- Verschillende informatieleveranciers (b.v. PubMed) bieden binnen hun databases RSS faciliteiten aan. Als eindgebruiker kun je een zoekactie doen en vervolgens aangeven dat je telkens als er nieuwe titels over dit onderwerp worden toegevoegd aan de database, dat wilt terugzien in je RSS feed. Eigenlijk dus een CAS/PVS service, maar dan via RSS. Ik begreep dat dit voor alle informatiebestanden die wij aanbieden op onze website ook geïnventariseerd is, maar het RSS icoontje wordt nog niet op de informatiepagina's gebruikt.
- Via RSS kun je ook je eigen website bekijken met de content van iemand anders. Denk bijvoorbeeld aan een bibliotheek over politicologie die tijdens de verkiezingstijd het laatste

verkiezingsnieuws van Yahoo automatisch (!) op haar homepage toont. Of de biomedische bibliotheek die op haar homepage (automatisch en continu geactualiseerd) de meest opgevraagde artikelen in BioMed Central afdruckt om zo een idee te geven van waar onderzoekers mee bezig zijn. Dit alles kan via Javascripts zoals Feed2JS, Feedroll en RSS2HTML, maar je kunt ook RSS parsen op je eigen server via bijvoorbeeld Magpie.

- Het werd me wel duidelijk dat we onze CAS service en aanwinstenlijsten ook via RSS moeten gaan aanbieden, willen onze eindgebruikers die services gemakkelijk kunnen combineren met andere. Die faciliteit is overigens na Jenny's enthousiaste lezing vorig jaar al ontwikkeld in iPort, maar jammergenoeg nooit geïmplementeerd.

Na de lunch volgde Michael Stephens, docent aan de Dominican University, Graduate School of Library and Information Science, met een praktische sessie over de toepassing van instant messaging (IM) bij het inlichtingenwerk in bibliotheken. Over die toepassing heb ik al uitgebreid gesproken in de nieuwsbrief van januari

(<http://www.uvt.nl/diensten/bibliotheek/intranet/nieuwsbrief/januari2006.html>). En ook hier waren deelnemers binnen een half uur actief: nu met MSN. Er werd veel gelachen en de meesten waren zo overtuigd:

- IM is de taal van een belangrijk deel van onze klantengroep (m.n. studenten).
- Met IM kun je gemakkelijk en snel communiceren met je klanten en collega's.

Ook redenen om geen IM te gebruiken kwamen aan de orde. Verder werd veel aandacht besteed aan de promotie van een IM inlichtendienst. Dingen die mij met name opvielen:

- Als je IM gebruikt, kun je via status indicators op je bibliotheekwebsite aangeven of je 'online' bent. Dat nodigt klanten uit om hun vragen te stellen.
- Je kunt je screenname afdrukken op je homepage, op iedere cataloguspagina, op de desktop van je bibliotheek-PCs.
- Je kunt een chatbox integreren in je website (<http://www.robcoers.nl/>)

De dag werd afgesloten met een lezing door Paul Miller, Technology Evangelist bij Talis, een grote bibliotheekautomatiseerder in de UK en Ierland. Paul ging eerst in op het belangwekkende onderzoek van OCLC: Perceptions of Libraries and Information Resources

(<http://www.oclc.org/reports/2005perceptions.htm>). Daarna ging hij in op de concurrentie van bibliotheken: search engines, internetbedrijven, etc. en hij beargumenteerde dat deze concurrenten op een Web 2.0 manier werken. Hij brak een lans voor het werken volgens de Library 2.0 principes in bibliotheken. Zijn bedrijf, Talis, stelt enkele leuke pilots die werken volgens het Library 2.0 principe beschikbaar via hun website: directory.talis.com, www.talis.com/source, www.talis.com/tdn/platform. Het was intrigerend om deze nieuwe snuffjes te zien, maar ik vond het jammer dat hij in zijn verhaal telkens weer de bibliotheek als collectie van boeken afzette tegen Library 2.0 principes, alsof een moderne wetenschappelijke bibliotheek nog steeds niets anders doet dan boeken beschikbaar stellen.

[Deze tekst werd in oktober 2006 gepubliceerd in de interne nieuwsbrief van afdeling Library and IT Services van de Universiteit van Tilburg]